

Tietoa henkilötietojen käsittelystä *Kielen säätely yliopistomaailmassa* -hankkeen tutkimuksissa

Kielen säätely yliopistomaailmassa -hankkeen tutkimuksissa käytetään aineistona henkilötietoja. Tämän selosteen tarkoitus on antaa tietoa käsiteltävistä henkilötiedoista sekä siitä, mistä henkilötiedot ovat peräisin ja miten niitä käytetään tutkimuksessa. Selosteen lopussa kerrotaan tarkemmin, mitä oikeuksia tutkittavilla (rekisteröidyillä) on.

1. Tutkimuksen rekisterinpitäjä

Helsingin yliopisto
Osoite: PL 3 (Fabianinkatu 33), 00014 Helsingin yliopisto

2. Yhteyshenkilö ja vastuullinen tutkija

Yhteyshenkilö tutkimusta koskeissa asioissa:

Nimi: *Kielen säätely yliopistomaailmassa* -tutkimushankkeen tutkijat Anna Solin, Niina Hynninen ja Hanna-Mari Pienimäki
Tiedekunta/osasto/yksikkö: Humanistinen tiedekunta / Kielten osasto
Osoite: PL 24 (Unioninkatu 40), 00014 Helsingin yliopisto
Sähköpostiosoitteet: anna.solin@helsinki.fi, niina.hynninen@helsinki.fi ja hanna-mari.pienimaki@helsinki.fi

Vastuullinen tutkija: ks. yllä

3. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Helsingin yliopiston tietosuojavastaava on Lotta Ylä-Sulkava. Häneen saa yhteyden sähköpostiosoitteesta tietosuoja@helsinki.fi.

4. Kuvaus tutkimushankkeesta ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Henkilötietoja käsitellään *Kielen säätely yliopistomaailmassa* -hankkeen tutkimuksissa ja jatkossa mahdollisesti myös muissa kielentutkimukseen liittyvissä tutkimuksissa. *Kielen säätely yliopistomaailmassa* -hankkeen tutkimuksissa tarkastellaan erityisesti kielikäsitteitä, tekstintuottamisen prosesseja ja sitä, miten ja kuka yliopistokontekstissa kielenkäyttöön puuttuu, sekä sitä millainen kielenkäyttö yliopistossa on hyväksyttävää.

5. Tutkimuksen suorittajat

Tutkimus toteutetaan Helsingin yliopiston Humanistisen tiedekunnan kielten osastolla. Tutkimukseen voi osallistua Helsingin yliopiston ulkopuolisia akateemisia tahoja, joille voidaan tarvittaessa luovuttaa henkilötietoja sisältävää aineistoa tutkimuksen suorittamista varten.

6. Mitä tietoja tutkimusaineisto sisältää

Tutkimushankkeessa kerätään seuraavia henkilötietoja ja muita tietoja (kaikilta tutkittavilta ei kerätä kaikkia alla mainittuja tietoja):

Suoraan yksilöivät henkilötiedot: nimi, yhteystiedot, ääni, (video)kuva, työhistoria.

Epäsuorasti yksilöivät henkilötiedot: kieliosaaminen, työnäytteet, valikoidut tieteelliset julkaisut ja mahdolliset muut tieteelliseen toimintaan liittyvät tekstit, tutkittavan esittämät mielipiteet ja näkemykset.

7. Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään

Henkilötietoja kerätään seuraavin tavoin (eri osatutkimuksissa käytetään eri aineistonkeruumenetelmiä):

Haastattelut, havainnointi, äänittäminen, videoiminen, valokuvaaminen, dokumenttien ja niiden eri versioiden kerääminen tutkittavilta itseltään ja puolijulkisista tai julkisista lähteistä (esim. tutkittavan organisaation intranet, tieteelliset julkaisualustat, julkiset verkkosivustot ja sosiaalinen media), sähköpostikirjeenvaihto.

Lisäksi muut akateemiset instituutiot voivat sovituin ehdoin luovuttaa hankkeelle hallussaan olevaa lisämateriaalia, mikä voi olla kerätty esimerkiksi seuraavin tavoin:

Yllä mainittujen aineistonkeruumenetelmien lisäksi opinnäytteiden ja opetusmateriaalien, niiden eri versioiden sekä opetustyön tueksi tuotetun muun materiaalin kerääminen tutkittavilta itseltään ja puolijulkisista tai julkisista lähteistä (esim. opinnäytetöiden arkistot).

8. Arkaluonteiset henkilötiedot

Tutkimuksessa ei käsitellä tietosuoja-asetuksen 9. artiklan mukaisia erityisiä henkilötietoryhmiä (eli arkaluonteisia henkilötietoja).

9. Henkilötietojen käsittelyn kesto

Kohdassa 2 mainitut hankkeen tutkijat, hankkeen muut jäsenet ja luovutuksensaajat voivat käsitellä henkilötietoja sisältävää aineistoa tutkimustarkoituksiinsa myös hankkeen päättymisen jälkeen myös muissa kielentutkimukseen liittyvissä tutkimuksissa. Henkilötietoja käsitellään, kunnes *Kielen sääntely yliopistomaailmassa* -hanke ja muut tutkimukset, joissa käytetään hankkeessa kerättyjä henkilötietoja, ovat päättyneet. Tämän jälkeen tiedot arkistoidaan kohdissa 11 ja 15 mainituilla tavoilla.

Mikäli tässä tutkimushankkeessa kerättyjä henkilötietoja luovutetaan toiseen tutkimushankkeeseen, henkilötietojen käsittely tuossa toisessa tutkimushankkeessa määräytyy kyseisen hankkeen lähtökohtien mukaisesti ja siitä tiedotetaan tutkittavia tietosuoja-asetuksen mukaisesti.

10. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietoja käsitellään seuraavalla yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisella perusteella:

- yleistä etua koskeva tehtävä/rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttö:
  - tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi (tietosuojalain 4 §:n 3 kohta)
  - tutkimusaineistojen ja kulttuuriperintöaineistojen arkistointi (tietosuojalain 4 §:n 4 kohta)
- tutkittavan suostumus
- rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattaminen
- rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttaminen mikä oikeutettu etu on kyseessä:

Jos henkilötietojen käsittely perustuu tutkittavan suostumukseen, tutkittavalla on koska tahansa oikeus peruuttaa suostumuksensa. Suostumuksen peruminen ei vaikuta ennen peruuttamista suoritetun käsittelyn lainmukaisuuteen.

11. Tietojen vastaanottajat

Tutkimushankkeen kuluessa hankkeen tutkijoilla ja tutkimusassistenteilla on oikeus käsitellä henkilötietoja. Hankkeen tutkijat voivat harkinnan mukaan hyödyntää henkilötietoja sisältävää aineistoa myös opetustarkoituksiin (esim. äänite), kuitenkin niin, että tunnistamisen mahdollisuus on minimoitu siten, etteivät opetustilanteen läsnäolijat kykene tunnistamaan tutkittavia käyttäen todennäköisesti käytettävissä olevia keinoja. Lisäksi opinnäytetyön tekijät voivat käsitellä tutkimushankkeessa kerättyjä henkilötietoja, mikäli tämä on opinnäytetyön toteuttamisen kannalta välttämätöntä.

Tähän tutkimushankkeeseen voi osallistua akateemisia yhteistyökumppaneita, joille luovutetaan Helsingin yliopiston hallussa olevia aineistoja, jotka sisältävät tässä tietosuojailmoituksessa kuvattuja henkilötietoja. Tietojen luovuttaminen tähän tarkoitukseen perustuu tieteellisen tutkimuksen mahdollistamiseen yhteistyötahojen kanssa ja tutkimusaineiston käsittelyyn tutkimustarkoituksia varten.

Lisäksi hankkeessa käsiteltäviä henkilötietoja voidaan käsitellä muissa kielitieteellisissä hankkeissa ja ne voidaan luovuttaa myös toiselle rekisterinpitäjälle akateemisen kielitieteellisen tutkimuksen suorittamista varten, esimerkiksi Tietoarkiston tai Kielipankin kautta (jolloin kuitenkin luovuttavana tahona toimii HY).

Henkilötietoja voidaan siirtää sopimuksenalaisille ulkopuolisille litterointipalveluja tuottaville tahoille. Kyseiset toimijat toimivat Helsingin yliopiston käsittelijöinä.

12. Tietojen siirto tai luovuttaminen EU:n ja Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Tietoja ei siirretä tai luovuteta Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

13. Automatisoitu päätöksenteko

Tutkimuksessa ei tehdä automaattisia päätöksiä, joilla on merkittävä vaikutus tutkittaviin.

14. Henkilötietojen suojaus

Henkilötietoja käsitellään ja säilytetään niin, että ainoastaan niitä tutkimusta varten tarvitsevat henkilöt pääsevät tarkastelemaan tietoja.

Tietojärjestelmissä käsiteltäviä tietoja suojataan seuraavilla tavoilla:

- käyttäjätunnus
  salasana
  käytön rekisteröinti
  kulunvalvonta
 salaus/kryptaus
 muu, mikä:

Miten manuaalista aineistoa suojataan: säilytys lukittavien huoneiden lukittavissa kaapeissa

Suorien tunnistetietojen käsittely:

- Rekisterinpitäjä kerää henkilötiedot ilman suoria tunnistetietoja
 Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa
 Aineisto analysoidaan suoraan tunnistetiedoin, koska (peruste suorien tunnistetietojen säilyttämiselle): Analysointi on mahdollista ainoastaan tunnistetiedoin.

15. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

- Tutkimusaineisto hävitetään
 Tutkimusaineisto arkistoidaan:
 ilman tunnistetietoja
 tunnistetiedoin

Mihin aineisto arkistoidaan ja miten pitkäksi aikaa: Aineisto arkistoidaan pysyvästi tutkittavan luvalla Tietoarkistoon, Kielipankkiin tai vastaavaan tutkimusaineistojen arkistointipalveluun niiltä osin kuin anonymisointi on mahdollista.

16. Mitä oikeuksia rekisteröidyllä on ja oikeuksista poikkeaminen

Yhteyshenkilö tutkittavan oikeuksiin liittyvissä asioissa on tämän ilmoituksen kohdassa 2 mainitut henkilöt.

Rekisteröidyn oikeudet

Tietosuoja-asetuksen mukaan rekisteröidyllä on oikeus:

- saada pääsy tietoihin
- oikaista tietoja
- poistaa tiedot ja tulla unohdetuksi

- rajoittaa tietojen käsittelyä
- siirtää tiedot järjestelmästä toiseen
- vastustaa tietojen käsittelyä
- olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi.

Rekisteröity ei kuitenkaan voi käyttää kaikkia oikeuksia kaikissa tilanteissa. Tilanteeseen vaikuttaa esimerkiksi se, millä perusteella henkilötietoja käsitellään.

Tarkempaa tietoa rekisteröidyn oikeuksista eri tilanteissa löytyy tietosuojavaltuutetun verkkosivuilta: <https://tietosuoja.fi/rekisteroidyn-oikeudet-eri-tilanteissa>

Oikeuksien soveltuminen

Jos henkilötietojen käsittely tutkimuksessa ei edellytä rekisteröidyn tunnistamista eikä rekisterinpitäjä pysty tunnistamaan rekisteröityä, oikeutta tietojen tarkastamiseen, oikaisuun, poistoon, käsittelyn rajoittamiseen, ilmoitusvelvollisuuteen ja siirtämiseen ei sovelleta, ellei rekisteröidy anna tunnistamisen mahdollistavia lisätietoja (tietosuoja-asetuksen 11 artikla).

Oikeuksista poikkeaminen

Tietosuoja-asetus ja Suomen tietosuojalaki mahdollistavat tietyistä rekisteröidyn oikeuksista poikkeamisen silloin, kun henkilötietoja käsitellään tieteellisessä tutkimuksessa ja oikeuksien toteuttaminen estäisi tai vaikeuttaisi suuresti käsittelyn tarkoitusten saavuttamista.

Tarvetta poiketa rekisteröidyn oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Valitusoikeus

Sinulla on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsot, että henkilötietojesi käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto

Käyntiosoite: Ratapihantie 9, 6. krs, 00520 Helsinki

Postiosoite: PL 800, 00521 Helsinki

Vaihde: 029 56 66700

Faksi: 029 56 66735

Sähköposti: tietosuoja(at)om.fi